

Передмова

Часом людина опиняється в новому місці, знайомиться з новими людьми та дізнається щось нове тоді, коли найменше цього очікує, але, можливо, найбільше потребує. Зі мною це сталося вночі на відлюдній ділянці дороги. Тепер я розумію, що моє становище тієї миті стало символом мого тодішнього життя. Я заблукав у дорозі й так само заблукав у житті; не знав, куди саме прямую та чому рухаюся в тому напрямку.

Я взяв тижневу відпустку, прагнув втекти від усього, пов'язаного з роботою. Не скажу, що моя робота жахлива. Звісно, децю в ній дратувало. Утім, я мало не щодня замислювався: чи не має життя бути чимось більшим за десять-дванадцять годин роботи в офісній кабінці. А головна її мета, судячи з усього, — можливе підвищення, після якого доведеться

працювати в офісі по дванадцять-чотирнадцять годин на день.

У старшій школі я готувався до вишу. У виші готувався до майбутньої роботи. Потім присвятив час сходженню кар'єрною драбиною в компанії, у якій працював. Тепер я думаю: а може, люди, які спрямовували мене на ці шляхи, просто повторювали мені те, що колись хтось повторював їм?

Правду кажучи, поради були непогані, та якогось особливого вдоволення від них усе ж не виникало. Мені здавалося, що я обмінюю своє життя на гроші, і цей обмін не надто їй вигідний. Саме в цьому стані сум'яття я й знайшов кафе «Чому ви тут?».

Коли я розповідав цю історію, люди визначали її як «містичну» та «як у “Сутінковій зоні”». В останньому випадку йшлося про старий серіал, у якому персонажі опинялися в місцях, на перший погляд нормальних, які не завжди виявлялися такими насправді. Часом на якусь мить я замислююсь, чи сталося це насправді.

Такої миті я висуваю шухляду письмового столу в себе вдома й читаю послання на мєню, яке дала мені Кейсі. Воно нагадує мені про реальність тих подій.

Я ніколи не намагався повторити свій шлях і відшукати кафе знову. У глибині душі мені подобається вірити, що, хоч яким реальним був той вечір, навіть якби я зміг повернутися на те саме місце, де колись знайшов це кафе, його там не буде: я натрапив на нього лише тому, що тієї миті й тієї ночі мені було конче потрібно його знайти і воно існувало лише для цього.

Можливо, колись я спробую повернутись. А може, одного вечора опинюсь перед ним знову. Я увійду всередину та розповім Кейсі, Майкові та Енн (якщо вона там буде), як мене змінила та ніч у кафе. Як їхні запитання дали поштовх до думок і відкриттів, яких я доти й уявити не міг.

Хто його знає? Можливо, тоді я проведу вечір у розмові з іншою людиною, яка теж заблукала та забрела до кафе на краю світу.

А може, просто напишу книжку про свій досвід, і це стане моїм внеском у досягнення мети кафе.

I

Автомострадлю між штатами я повз у темпі, порівняно з яким ходіння пішки здавалося перегонами на швидкісних автомобілях. За годину тягучки дорожній рух остаточно зупинився. Я натиснув кнопку пошуку на радіо у спробі знайти якісь ознаки розумного життя. Нічого.

За двадцять хвилин ніхто не просунувся вперед, і люди повиходили з машин. Це, взагалі-то, нічого не дало, але тепер всі могли понарікати за межами свого автомобіля, що приємно урізноманітнило наше життя.

Власник мінівена переді мною безупинно повторював: якщо він не приїде в готель до шостої, його бронювання скасують. Жінка в кабріолеті ліворуч від мене скаржилася комусь по мобільному на неефективність дорожньої системи як такої. Позаду мене

бейсболісти з молодіжної ліги довели до сказу свою супровідницю. Я майже чув її думки про те, що це востаннє в житті вона взялася за щось подібне з власної волі. По суті, я був маленьким фрагментом у довгій стрічці невдоволення.

Урешті-решт, коли минуло ще двадцять п'ять хвилин без жодних ознак руху вперед, на порослій травою роздільній смузі посередині автостради з'явився поліцейний автомобіль. Він зупинявся раз на кількасот футів, вочевидь, щоб дати людям знати, що відбувається.

«Той поліціант, — подумав я, — сподіваюся, має спорядження на випадок вуличних заворушень».

Ми всі з нетерпінням очікували, коли черга дійде до нас. Діставшись нарешті нашої частини магістралі, поліціантка повідомила, що миль за п'ять попереду перекинулася автоцистерна з потенційно токсичними речовинами. Дорогу повністю перекрили. Вона пояснила, що ми можемо або розвернутись і пошукати шлях для об'їзду — хоча такого, узагалі-то, не було, — або зачекати до кінця прибирання. Воно ж, імовірно, триватиме ще з годину.

Я дивився вслід поліціантці, коли вона рушила до наступної групи безутішних водіїв. Коли хлопака з мінівена ще раз висловив занепокоєння про своє бронювання на шосту, я зрозумів, що мені урвався терпець.

— Ось так завжди буває щоразу, коли я намагаюся відпочити, — пробурмотів я собі під носа.

Я пояснив своїм новим друзям, з якими затоваришував по-дитячому через цю випадкову спорідненість, що дійшов до краю та спробую знайти інший шлях. Власник мінівена востаннє побідкався про своє бронювання на шосту і трохи відїхав, відкривши мені дорогу. Я перетнув порослу травною роздільну смугу і подався в новому напрямку.

II

Я ввімкнув телефон і розкрив мапу. На дисплеї висвітилося лиш одне: «Система недоступна».

Я прямував на південь, хоч мав би їхати на північ, і моє роздратування набирало сили. П'ять миль без з'їзду, десять, потім двадцять, а далі — двадцять п'ять.

— Коли я знайду виїзд, це вже не матиме значення, бо гадки не маю, як доїхати туди, куди мені треба, — промовив я вголос самому собі. Мій настрій погіршувався далі нема куди.

Урешті-решт, на двадцять восьмій милі знайшовся з'їзд.

«Це просто неможливо, — подумав я, підїхавши до з'їзду. — Я опинився чи не в єдиному на всьому світі місці, де на перехресті магістралей немає ні бензоколонки, ні фаст-фуду, ні чогось іще».

Я поглянув ліворуч. Нічого. Праворуч — так само порожньо.

— Що ж, — промовив я, — схоже, можу їхати куди завгодно.

Я звернув праворуч, подумки зауваживши, що тепер їду на захід, тож на наступному перехресті треба звернути ще раз праворуч. Так я принаймні знову поїду на північ. Дорога мала дві смуги: одна віддаляла мене від того місця, звідки я приїхав, а друга вертала назад. Насправді я точно не знав, на якій саме маю бути. Дорожній рух був нежвавий. Ознак цивілізації ще менше. Іноді траплялися поодинокі будинки, кілька родинних ферм, а далі — нічого, крім лісу та лук.

Годину по тому я остаточно загубився. Мені траплялись якісь маленькі перехрестя, що супроводжувалися знаками із застереженням, що ви в халепі. Коли за сорок миль ви не побачили жодної людини, а назва дороги, якою ви прямуєте, починається зі слова «старий», як-от «Стара траса 65», ситуація видається моторошною.

На наступному перехресті, що, взагалі-то, нічим не відрізнялося від інших, повз які я проїжджав, я звернув праворуч. До цього мене спонукав відчай. Так я їхатиму в по-

трібному напрямку за компасом, хоч і не здогадуюся, де я є. Із жахом дізнався, що назва цієї дороги також починається зі слова «старий».

Була майже восьма вечора, сонце сідало на обрії. День добігав кінця, а моє роздратування зростало.

— Треба було лишатися на автостраді, — розпікав себе я. — Засмутившись, що згаяв годину, тепер я згаяв дві й досі гадки не маю, куди мене, в біса, занесло.

Я вдарив по даху так, наче машина була якось винна в цій ситуації чи це мало допомогти.

Ще десять, п'ятнадцять, двадцять миль — і нічого. У мене залишалось менше за півбака бензину. Повертатися, як мені здавалося, вже не було сенсу. Із тією кількістю пального я вже не доїду туди, звідки почав, — якщо я, звісно, взагалі знайду те місце. А навіть якби я й дістався назад, на всьому маршруті не було жодної бензоколонки.

Я міг хіба що перти вперед і сподіватися знайти місце, де зможу підзаправитись і поїсти. Моє роздратування невпинно зростало, а кількість пального на лічильнику зменшувалася.